

Список використаних джерел

1. Жуковська В. М. Соціоекологічна відповідальність підприємств ритейлу у скороченні харчових відходів та втрат. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2017. Вип. 6(1). С. 78-83.
2. Release: companies commit to simplify food date labels worldwide by 2020, reducing food waste. [online] URL: <https://champions123.org/2017/09/20/release-companies-commit-to-simplify-food-date-labels-worldwide-by-2020-reducing-food-waste/>
3. FLW Standard – [online] URL: <http://flwprotocol.org/flw-standard/>
4. Tesco PLC [online] URL: <https://www.tescopl.com/little-helps-plan/products-food-waste/uk-food-waste-data/>

Zhukovska V. M.,
DSc, Associate Professor
Professor State University of Trade & Economics, Ukraine
valentyna2015@ukr.net

ENVIRONMENTALLY RESPONSIBLE BEHAVIOR OF RETAIL ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract. *The essence of environmental and social responsibility of retail enterprises is considered. The foreign experience of environmental responsibility of retail enterprises in the context of the development of a sustainable model of consumption according to the FLW standard is substantiated. Recommendations for increasing the social responsibility of trade enterprises by reducing food waste and losses in the consumer chain are summarized.*

Key words: *ecological culture, ecological responsibility, ethical consumption, food waste, social responsibility,*

Каличева Н.Є., д.е.н., доц.,
професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом,
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
kalycheva_natash@ukr.net
Масан В.В., аспірант,
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
masandravad@gmail.com
Тупікіна К.О., магістр,
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
katetupikina86@gmail.com

ЦИФРОВІЗАЦІЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

Анотація. *Дослідження присвячене питанням цифрового розвитку транспорту. Окреслено основні переваги запровадження цифрових технологій та причини, які гальмують цифровий розвиток сфери.*

Ключові слова: *розвиток, цифрові технології, наземний транспорт, конкурентоспроможність, ефективність*

Актуальність. Цифровий розвиток охопив всі сфери життя. Впровадження цифрових технологій та інтернету речей у сферу транспорту дозволяє зробити галузь більш безпечною, надійною та конкурентоспроможною в боротьбі за споживача з іншими видами транспорту.

Постановка задачі (мета). Дослідження проблем та перспектив цифрового розвитку підприємств транспортної сфери.

Результати. Транспортна галузь рухається у напрямі розвитку мультимодального, автоматизованого, безпечного, екологічного та, в перспективі, безпілотного транспорту. Найпопулярнішими цифровими технологіями, які запроваджуються в галузі, є безпаперовий документообіг, системи розподіленого реєстру, бездротовий зв'язок, штучний інтелект, доповнена та віртуальна реальність тощо [1].

Основою для розвитку мультимодального транспорту мають стати інтелектуальні транспортні системи (ІТС), які забезпечать взаємодію дорожнього полотна, об'єктів

інфраструктури (світлофорів, відеокамер, систем освітлення та ін.), транспортних засобів, додатків для оперативного керування дорожнім рухом тощо.

Ключовий напрям — це створення безпілотного транспорту на базі технологій штучного інтелекту, поява розумних доріг (smart road), розвиток технологій комунікації рухомого складу між собою (Vehicle-to-Vehicle) та з дорожньою інфраструктурою Vehicle-to-Infrastructure.

Проте активне впровадження цифрових технологій у галузі стикнулося з низкою проблем, які стримують цифровий розвиток. Зокрема, слабкий рівень взаємодії між учасниками; нерівномірний рівень цифровізації організацій; низькі темпи розвитку інфраструктури (як цифрової, і транспортної); недолік кваліфікованих кадрів і брак стандартів створення об'єктів розумної інфраструктури; відставання цифрового розвитку регіонів від центру; відсутність централізованого моніторингу інфраструктури; низьке транзакційне навантаження транспортних коридорів; відсутність єдиного ситуаційного центру у сфері (наприклад, досі допускається використання різнорідних платформ для зберігання даних); низькі доходи клієнтів та інші чинники призводять до появи цифрового дисбалансу та інколи зводять нанівець всі цифрові починання [2].

Стимулювати розвиток цифровізації у транспортній галузі можуть покриття транспортних магістралей 5G-мережами, модернізація дорожньої інфраструктури, розробка стандартів цифрових сервісів та протоколів безпечної передачі даних, створення нормативної бази у сфері експлуатації безпілотного транспорту, видача пільгових позик малим та середнім підприємствам для тиражування цифрових рішень, розширення можливостей використання галузевих даних та створення галузевих центрів підготовки кадрів тощо [3].

Наша країна не є лідером у цифровізації транспортно-логістичної галузі, проте робить впевнені кроки у цьому напрямку. Драйверами тут виступають одразу кілька чинників: зацікавленість держави та бізнесу, а також нові економічні умови, які нам диктують, зокрема, епідеміологічні обставини та військовий стан [4].

Висновки. На думку експертів у найближчі 5-10 років з'являться сервіси, які дозволять не лише створювати нові бізнес-моделі, а й приносити прибуток [4]. Процес документообігу в перевезеннях стане повністю цифровим і безшовним, галузь остаточно позбавиться паперів. Функціонування транспортної інфраструктури стане ефективнішим та безпечнішим, буде забезпечено комерційне використання безпілотного транспорту для перевезень пасажирів та вантажів.

Отже, головною метою цифрового розвитку транспортної сфери є задоволення потреб споживача у напрямку забезпечення максимальної безпеки та комфорту перевезень. Тож, суттєве збільшення частки цифрових сервісів у галузі дозволить вивести транспорт на новий рівень розвитку за рахунок соціальної доступності та персоналізації під очікування конкретного пасажирів.

Список використаних джерел

1. Мних О. Б. Стратегічний контекст збалансованого розвитку підприємств залізничного транспорту на основі цифровізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 135-146.
2. Обруч Г. В. Цифрова трансформація підприємств залізничного транспорту в умовах розбудови глобального цифрового транспортно-логістичного простору. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 135-146.
3. Каличева Н.С., Масан В.В. Теоретичні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Випуск 35. С. 38-41
4. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL:https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf

Kalycheva N.E., Doctor of Economics, Associate Professor,
professor of the department of economics and management of industrial and commercial business,
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)
kalycheva_natash@ukr.net
Masan V.V., graduate student,
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)
masandravad@gmail.com
Tupikina K.O., master,
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)
katetupikina86@gmail.com

DIGITALIZATION IN TRANSPORT: ADVANTAGES AND CHALLENGES

Abstract. *The study is devoted to issues of digital development of transport. The main advantages of the introduction of digital technologies and the reasons that inhibit digital development are outlined spheres.*

Keywords: *development, digital technologies, land transport, competitiveness, efficiency*

Марченко М.М., к.е.н., доц.,
доцент кафедри менеджменту,
ДВНЗ «Державний університет телекомунікацій»
mku@ukr.net

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ ОЩАДЛИВОГО СТАРТАПУ

Анотація. *Стартап приваблює своєю динамічністю, швидким результатом, відсутністю затягнутих процесів, характерних для великих компаній. Однак стартапи схильні до провалів, оскільки діють в умовах високої ризикованості. Щоб вчасно зрозуміти, що продукт не буде успішним і взяти відповідних заходів, не витрачаючи величезних коштів і років на його розробку, застосовується метод ощадливого стартапу (Lean Startup). Він дозволяє успішно реалізувати недостатньо обґрунтовану, але перспективну ідею без значних витрат на старті.*

Ключові слова: *ощадливий стартап, бізнес-модель.*

Актуальність. Обмеженість ресурсів для реалізації стартапу, особливо на ранніх стадіях його діяльності, а також брак часу для планомірного його масштабування, спонукає все більше стартаперів шукати нові підходи до функціонування. Особливо актуальне це питання для українських стартапів, які під час сьогоденної катастрофічної ситуації в країні залишилися без можливості залучати значні фінансові ресурси, а також є проблеми із залученням висококваліфікованих працівників.

Постановка задачі (мета). Обґрунтувати доцільність використання бізнес-моделі ощадливого стартапу в умовах обмеженості ресурсів.

Результати. Ощадливий стартап (англ. Lean Startup) – це концепція «ощадливого» запуску і розвитку компаній, в її основі лежить максимально оптимальне витрачання ресурсів, засноване на науковому підході до впровадження будь-якого нового продукту, послуги або ідеї: масштабування ідеї у разі успіху, визначеного тестуванням та оцінюванням результатів за метриками [1].

Є ряд відмінностей між ощадливим стартапом та стартапом, заснованим на традиційному бізнесовому підході за рядом напрямів: стратегія, розробка продуктів, принципи проєктування, організація, фінансова звітність, невдачі та швидкість. Характерною особливістю концепції ощадливого стартапу (Lean Startup) є те, що бізнес-